

פרשת לך לך

הקב"ה מקפיד על כבוד תלמידי חכמים יותר מאשר על כבודו

כתוב במדרש רבא: (נרן דן פרשה יא) וְאֶבְרָכָה מִבְּרַכְיָה, (שכל שמברך את אברהם אבינו זוכה שהקב"ה מברכו).

אמר רבי ירמיהו הקמיר הקדוש ברוך הוא בכבודו של צדיק יותר מִכְבוֹדוֹ, בכבודו פְּתִיב (שמואל א ב, ל): כִּי מִכְּבֹדִי אֶכְבֹּד וּבְנֵי יַקְלֵן, על בְּנֵי אַחֲרִים (הוא יתבזה), וּבְכְבוֹדוֹ שֶׁל צְדִיק פְּתִיב "וְאֶבְרָכָה מִבְּרַכְיָה מִבְּרַכְיָה אֶאֱרִי" (שהקב"ה ח"ו מקללו)

מובא במדרש תנחומא פרשת תולדות אות יב' קִשְׁתְּהֶדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חַפֵּץ, אִף הַדִּים אֵינָן בְּרִשְׁוֹתוֹ שֶׁל אֲדָם. אֵימְתִי: קִשְׁבֵּא עֵדוּ הַנְּבִיא אֶצֶל יִרְבְּעָם, דְּכַתְּיב: וְהִנֵּה אִישׁ אֶל-לֵהִים בָּא מִיְהוּדָה דְּבָרָה ה' אֶל בֵּית אֵל וַיִּרְבְּעָם עֹמֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְטִיר, וַיִּקְרָא עַל הַמִּזְבֵּחַ דְּבָרָה ה' וַיֹּאמֶר מִזְבֵּחַ פֶּה אֲמַר ה' הִנֵּה בֶן נוֹלַד לְבֵית דָּוִד יֵאשְׁיָהוּ שְׁמוֹ וְזָבַח עֲלֵיךָ אֶת כְּהִנֵּי הַבְּמֹת הַמְּקַטְרִים עֲלֵיךָ וְעֲצָמוֹת אֲדָם יִשְׂרָפוּ עֲלֵיךָ (מלכים א יג, א-ב). וְלָמָּה מִזְבֵּחַ מִזְבֵּחַ שְׁתֵּי פְעָמִים: מִזְבֵּחַ שְׁבִיבִית אֶל וּמִזְבֵּחַ שְׁבִיבֵן, (שני המזבחות שבנה ירובעם לעבודה זרה) שְׁבִיבֵן הוּא אֵלוֹ שְׁנֵי עֲנָלִים. מִיָּד אָמַר יִרְבְּעָם, (על הַנְּבִיא עֵדוּ) שׁוֹטָה הוּא אֵל. אָמַר לוֹ (הַנְּבִיא): זֶה הָאוֹת (שהַנְּבִיא נכונה) הִנֵּה הַמִּזְבֵּחַ (העבודה זרה) נִקְרַע וְנִשְׁפָּץ הַדִּשָׁן אֲשֶׁר עָלָיו. (מיד) וְהַמִּזְבֵּחַ נִקְרַע וַיִּשְׁפָּץ הַדִּשָׁן מִן הַמִּזְבֵּחַ פְּמוֹת אֲשֶׁר נָתַן. וַיְהִי כְשֶׁמַּעַם הַמִּלֶּכֶה אֶת דְּבַר אִישׁ הָאֱלוֹהִים אֲשֶׁר קָרָא עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּבֵית אֵל וַיִּשְׁלַח יִרְבְּעָם אֶת יָדוֹ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ לְאֹמֶר תִּפְשְׁהוּ (לעידו הַנְּבִיא) וְאֵז נִעַנְשׁ יִרְבְּעָם "וַתִּיבֵשׁ יָדוֹ" -שִׁיבְשָׁה יָדוֹ אֲשֶׁר שָׁלַח עָלָיו וְלֹא יָכַל לְהַשִּׁיבָה אֵלָיו. כִּשְׁהִיָּה עוֹמֵד וּמְקַטֵּר לְעִבְדָּה זָרָה לֹא יִבְשֶׁה יָדוֹ, וְכִינּוּן שֶׁשֵּׁשׁ אוֹתָהּ פִּנְגָּד הַנְּבִיא נִבְשָׁה. מִכָּאן אֲתָה לְמוֹד, שֶׁחֶסֶד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כְּבוֹד אוֹתוֹ צְדִיק יוֹתֵר מִכְבוֹדוֹ. (שהרי בּוֹמֵן שִׁירוּבֵעַם מַכְעִיס אֶת הַקְּב"ה וּמְקַטֵּר לְעִבְדָּה זָרָה לֹא יִבְשֶׁה יָדוֹ כִּשְׁרָצָה לַפְּגוּעַ בַּעֲדוֹ מִיָּד "וַתִּיבֵשׁ יָדוֹ" אָמַר לוֹ הַנְּבִיא): מָה אֲתָה סְבוּר שֶׁיִּשְׁדָּךְ בְּרִשְׁוֹתָךְ. מִיָּד וַיַּעַן הַמִּלֶּכֶה וַיֹּאמֶר אֶל אִישׁ הָאֱלוֹהִים חַל נָא אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ וְהִתְפַּלֵּל בְּעַדִּי וְתִשָּׁב דְּבִי אֵלַי וְכֵן עָשָׂה. (וכן מובא בזוהר באדרא)

אומרת הגמרא במסכת מכות דף כב' "הני טפשי קמים לכבוד ספר התורה ואיני קמים לכבוד גברא רבה" (ועיי' קדושין יא) - אותם טפשים, שכמותם נוהגים רבים הנותנים כבוד ווקר לספר התורה, ואלו ללומדי ונושאי התורה - לגברא רבה, אין הם חולקים כבוד ואף להיפך, הגמרא (ברכות טו). דנה האם המתים יודעים מה שקורה עם החיים או לא ורצתה הגמרא להביא ראיה ממעשה שהיה: אחד דיבר על שמואל לאחר פטירתו ומיד נפל עליו בול עץ ופצה לו את מוחו. אם כן מכאן יש ראיה שמתים יודעים מה קורה עם החיים, שהרי מסתבר ששמואל שדברו עליו הוא העניש את המדבר עליו דברי גנאי. דוחה הגמרא ראיה זו משום שתלמיד חכם הקב"ה תובע את בזיונו ולא שמואל תבע את בזיונו. אור החיים הקדוש ערך גלות כיון ששמע שביזו תלמיד חכם ולא מיחה.

כתוב בזוהר: (פרשת בשלח דף סד) מתורגם רַבִּי חִינְיָא פְּתַח, (תהלים לד) "חִנֵּה מִלֶּאֱדָה ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחַלְצֵם" - אֲשֶׁר הַצְדִּיקִים הֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בְּכּוֹדוֹם יוֹתֵר עַל שְׁלוֹ. בֹּא רֵאֵה פֶּמָה הַסְּנֵי הַעוֹלָם שֶׁמְחַרְפִּים וּמְגַדְפִּים לְמַעַלָּה, כְּמוֹ שֶׁסְּנַחְרִיב חָרַף וַיִּגְדֹף וַיֹּאמֶר (מלכים ב' יח) "וְהִי בְּכָל אֱלֹהֵי הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִצִּילוּ אֶת אֲרָצָם מִיָּדִי כִּי צִילִי יְיָ-הֱוֵה אֶת יְרוּשָׁלַם מִיָּדִי וְגו' ". וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחֵל וְלֹא תִבַע מִמֶּנּוּ. כִּינּוּן שֶׁהוֹשִׁיט אֶת יָדוֹ עַל חֲזָקָהּ, מָה פְּתוּבָה? (שם יט) "וַיִּצְא מִלֶּאֱדָה ה' וַיִּפֹּץ בְּמַחְנֵה אֲשׁוּר וְגו' ". פָּרְעֵה חָרַף וַיִּגְדֹף, וַיֹּאמֶר: (שמות ח' יד) "וְהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא תִבַע מִמֶּנּוּ אֵת חוֹצְתוֹ עַל כֵּן עַד שֶׁשָּׂרַב לִישְׂרָאֵל, שְׁפָתוֹ (סו"ס) "וַעֲדָךְ מִסְתַּוְּבֵל בְּעַמִּי, (שם) הִנֵּה יָד ה' הוֹיָה בְּמִקְנֶךָ וְגו' ". וְכֵן בְּכָל מְקוֹם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תוֹבֵעַ אֶת עֲלָפוֹן הַצְדִּיקִים יוֹתֵר עַל שְׁלוֹ.

מסופר (ב"מ פד') על ר' אלעזר שכתב מת קרוב לעשרים ושנים שנה ולא קרה לו כלום, פעם אחת אשתו היתה לידו וראתה שיצאה לו תולעת מהאוזן, והתחילה לפחד שמה עכשיו כולו יתלע, נגלה אליה ר' אלעזר בחלום ואמר לה: אל תחששי לתולעת הזאת, שזה משום שפעם אחת שמעתי בזיון תלמיד חכם, ולא שלא מחיתי, אני כן מחיתי אבל לא מספיק, ומשום כך יצאה לי תולעת מהאוזן.

מסופר (ספר אמונת התחיה - פ"ג) בזמנו של הצדיק משה קורדובירו חסיד אחד נפטר מחוץ למדינתו בכפר אחד הנמצא במרחק של שני ימי הליכה ונקבר שם. לאחר כמה שנים הלכו בני אותו חסיד להביא עצמותיו שיקבר עם בני משפחתו ומצאו שלא נעכל במשך כזו כי אם רגל אחת בלבד. והיה בנו הגדול מצטער על זה ותוהה מאיזה סיבה התעכלה הרגל ההיא, והיה מצטער שמה ישלוט בו עוד רימה ונתענה ובה לו אביו בחלום ואמר: דע כי לא שלט בי רימה כי אם ברגל ההוא מפני שבעט בעל תורה ושאר גופי שלא חטאתי בו לא ישלוט בו רימה לעולם. ע"כ.

מי שמבזה תלמיד חכם ח"ו הוא אפיקורס כתוב במסכת שבת קט

לא חרבה ירושלים אלא עד שביזו בה תלמידי חכמים וכל המבזה תלמיד חכם אין רפואה למכתו. כתוב במסכת ב"ב (ע"ה) כל מי שענינו צרות בתלמידי חכמים בעולם הזה מתמלאות עשן לעולם הבא כתוב במדרש קהלת נושא ט כל הנוגע בתלמיד חכם כאילו נוגע בשכינה **מסופר ביבמות** דף קה: ר' חייא ור' שמעון בן רבי, היו יושבים. בא ר' ישמעאל ברבי יוסי אליהם לדבר בלימוד. תוך כדי שדברו הגיע רבי למסור את השיעור הם שהיו לא בעלי בשר הגיעו בקלות לשוקם. ר' ישמעאל ברבי יוסי שהיה בעל בשר היה הולך לאט ובזמנם יסבור על מחצלת ונראה כשהולך כאלו הוא פוסע על ראשי התלמידים. אמר לו אבדן (אחד מהתלמידים), מי הוא זה שפוסע על ראשי עם קדוש, אמר לו אני ישמעאל ברבי יוסי שבאתי ללמוד תורה מרבי, אמר לו וכי אתה הנון ללמוד תורה מרבי, אמר לו וכי משה היה ראוי ללמוד תורה מפי הגבורה. אמר לו וכי משה אתה, אמר לו וכי רבך (רבי) אלקים הוא? תוך כדי זה באה אישה נשואה פחות מגיל בת מצווה לחליצה, אמר לו רבי לאבדן תראה אם היא מעל גיל 12 (גדולה) לאחר שיצא אבדן אמר לרבי ר' ישמעאל ברבי יוסי כך אמר אבא, איש כתיב בפרשה אבל אשה בין גדולה ובין קטנה יכולה לחלוף. אמר רבי לאבדן שב במקומך ואין צורך לבדוק כבר הורה אקן. היה אבדן מפסע על ראשי עם קודש אמר לו ר' ישמעאל ברבי יוסי, מי שצריך לו עם קדוש יפסע על ראשי עם קדוש, מי שאין צריך לו עם קדוש איך יפסע על ראשי עם קדוש. אמר רבי לאבדן תעצור ותשב היכן שהגעת. **תנא באותה שעה נצטרע אבדן, וטבעו שני בניו, ומיאנו שתי כלותיו.**

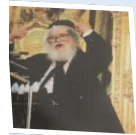
וראים מכאן עד כמה חמור לפגוע בתלמיד חכם ואיזה עונש קיבל אבדן על כך אף שהיה תלמידו של רבי. למרות שהפריע לו שפוסע על ראשי עם קודש נענש, כל שכן לבזות תלמיד חכם ללא סיבה. החפץ חיים בשמירת הלשון שער התבונה מבאר שכיון שאבדן פסע על ראשי עם קודש כפי שעשה רבי ישמעאל ברבי יוסי בזה הראה שהערתו על רבי ישמעאל שהוא מפסע על ראשי עם קודש לוקה בחסר שהרי גם הוא עכשיו עשה כן כיון שאין אפשרות אחרת לבעל בשר ולכן נתפס על הערה זו ונענש עליה. מכל מקום רואים איזה עונש חמור נענש משום כך. עד כמה צריך להזהר בכבוד תלמיד חכם.

העונש על הערבי שביזה את הרב עובדיה מרן הרב עובדיה כהן כאב בית דין בקהיר, באחד הימים נסע ברכבת, וכדרכו היה שקוע, כל כולו בספר שאחז בידיו, עוסק ללא הרף בתורה הקדושה. בקרבתו של מרן ישב ערבי אחד עז פנים אשר כל הדרך היה לועג על מרן ומבזה אותו במילות גנאי ונאצה, אך מרן עסוק היה בתורתו ולא שת ליבו לדבריו של אותו גוי מחוצף. והנה כשירד אותו גוי בתחנה, נתפס חלוקו בדלתות הרכבת, והרכבת המשיכה בנסיעתה, אותו גוי נמשך היישר אל רגליו הרכבת, ותוך דקות ספורות נפח את נשמתו במיתה משונה ואכזרית. כן יאבדו כל אויבי ה'!

ביזה את היעב"ץ ואף שמחל לו- נענש
רבי יעקב עמדין מביא מעשה שקרה איתו, וכך הוא כותב: בא מעשה לידי מאחד מבני ברית בזוי ושפל מאוד מפחותי ההמון, הגם שלא ישיתי לו מאומה רע מימי ואף מימי לא הכרתיו, כללני קללה נמרצת והרבה להכלים אותי ולבוזתי בדברים קשים ומרים יורדים חדרי בטן. הוא אמר לי שמוטר וגם מצוה לנתק מעי מקרבי ולחתוך מבשרי רצועות, וכל זה עדיין לא מספיק לעונשים שמגיעים לי לפי מעשי, כזה וכזה אמר בקלותיו. לא התפעלתי כלל מדבריו ונענעתי לו בראשי. גם דנתיו לזכות ואמרתיו לפי דמיונו המוטעה טוב עשה והותר לו דמי ומחלתו לו. אך עוונותיו ולכדונו למקצת הימים יכונא ממכרי- הוא נתפס על ידי השלטונות למיתה (גהותו למס' ברכות).

סיפור מוזעזע ונוקב יורד עד חדרי בטן, סיפר הגאון ר' יהודה אריה דינר, רב בית כנסת דברי שיר ב"ב, לפני שבועות אחדים נולד לאברך מירושלים תינוק ללא רגליים, ל"ע האברך שנרעש ונפחד מכך הגיע לבית הגר"ח קנייבסקי לשאלו על מה עשה ה' ככה. "תפעת בתלמיד משום שחז"ל אמרו, "כל המבזה תלמיד חכם אין תרופה למחלתו" האברך פתח בבכי ושאל מה יוכל לעשות שלא יזנק בעתיד. "תעלה לקברו יחד עם מנין ותבקש ממנו מחילה. לאחר מכן קנה את ספריו של אותו ראש ישיבה ותרום אותם לישיבות שילמדו בהם" ענה הגר"ח.

מעשה שקרה לפני כ-150 שנה, נכנסה רוח באדם ושאלו את הרוח מיהו ואמר שהוא תלמיד חכם והוא והראשון שזרק אבן על עובדיה הנביא ועד היום אין לו ראשות להכנס לגיהנום ועדין בכף הקלע לעומת זאת המכבד תלמיד חכם ומארחו בביתו אומרת עליו הגמרא "תיכף לתלמיד חכם ברכה" שמיד שמארח תלמיד חכם בביתו, ביתו מתברך. אומרת הגמרא שהמכבד תלמידי חכמים יהיו לו בנים לתלמידי חכמים. הירא וגם מכבד תלמיד חכם יהיה הוא בעצמו לתלמיד חכם.

מאברהם אבינו ירשנו את מידת החסד כמו שכתוב בפרקי אבות: מתלמידיו של אברהם אבינו: רחמנים ביישנים וגומלי חסדים.

זכות שעשתה חסד גדול מאד זכתה לשני בנים נגד הטבע

את הישיבה הגדולה בעולם "ישיבת ליקווד" הקים בטמריקה רבי אהרן קוטלר זצוק"ל זי"ע, יחד עם ר' משה פיינשטיין ורבי יעקב קמיניצקי, וזו להקים את עולם התורה והיהדות על יבשת אמריקה שהיתה צמאה ויבשה מ"יידישקייט" באותם השנים. לאחר הסתלקותו של רבי אהרן בשנת תשכ"ג עלה על כס ראש הישיבה בנו הגאון רבי שניאור קוטלר. בשנת תשמ"ב הסתלק רבי שניאור לבית עולמו, וכראש ישיבה התמנה נכדו שר' אהרן ובנו של רבי שניאור הלא הוא רבי מלכיאל קוטלר. לרבי שניאור היה בן נוסף רבי מאיר שמו, הוא היה תלמיד חכם מופלג, למדן עצום, אציל נפש וירא שמים, רבים חזו לו גדולות ונצורות ושמשו יזרח בשמי היהדות לתפארת סבו ואביו ממשפחת קוטלר. בהגיע רבי מאיר לפרוק, התארס עם בת ממשפחה מאד מיוחסת וחשובה, שכל שאיפתה היה לעמוד לימין בעל תמיד חכם, צדיק וירא שמים. מספר ימים לאחר האירוסין, חש רבי מאיר ברע, והובלה לבית החולים, שם עבר סדרת בדיקות מקיפות, התוצאה לא איחרה לבוא, המחלה האורורה רח"ל פשתה בכל גופו, והרופאים שתפקידם לחפש מזרח תרופה לחולה, אמרו שבמקרה זה אין מה לסוּת לטפל בו וכי חיינו לא יאריכו ממספר שבועות בודדים. במשפחת קוטלר קיבלו את הבשורה הנוראה בצורה קשה ביותר, גם הכלה היתה שבורה ורצוצה, כל חייה התפללה לבעל צדיק ותלמיד חכם והנה... הורי הכלה פנו למשפחת קוטלר ורמזו להם כי אולי כדאי לבטל את האירוסין, אין שום סיבה שהכלה תצטרך להתמודד עם אסון שכזה, וזו על עבר בחור שהיא בקושי מכירה.

משפחת קוטלר השיבו למשפחת הכלה שכל צעד שיבחרו לעשות, הם יקבלו בהבנת רבה. ישיבו הורי הכלה עם ביתם, וניסו לשכנעה שהצעד הנכון ביותר הוא לבטל את השידוך ועי"כ להימנע מכל טלטלה רגשית שהיא תיאצל לעבור. וכאן נכונה להם להורי הכלה הפתעה: הכלה סירבה! והיא אמרה באומץ ובעוז, "יזיתי להתארס עם צדיק, תלמיד חכם עצום, ואני לא מתכוונת לעזוב אותו, רק מפני שהוא חולה, ואם ניתנה לי האפשרות לעשות חסד עם אדם שכזה, והיה זה שכרי וגורלי, אני אתמודד!" הוריה חשבו שהיא צעירה מידי ולא מבינה את משמעות החלטתה, והסכימו כולם לפנות אל פוסק הדור הגאון רבי משה פיינשטיין וכל אשר יאמר כך יעשו. רבי משה הקליב להורים ולכלה, ולאחר מכן אמר "לו הכלה היתה רוצה לעזוב את השידוך, לא הייתי אומר מילה, אך מכיוון שהיא מביעה התנגדות נמרצת לעזוב את הבחור, דעו, כל חיבור שיש בין בעל ואישה יש לזה המשך בעולם הבא בגן עדן, הכלה היא אינה רוצה להפסיד חיבור נצחי עם יהודי נעלה שכזה, לכן אני ממליץ לאפשר לה להתחתן איתו, גם אם זה יהיה לזמן קצר ביותר ובידיעה ברורה שהוא עלול להסתלק מהעולם לפני החתונה אם מיד אחריה". והוסיף רבי משה ואמר "למרות שזמני דרוך, אשמח לסדר חופה וקידושין בחתונה זו". הם יצאו מבית פוסק הדור ללא ספיקות, הכלה ביקשה להקדים את החתונה, וכעבור עשרה ימים העמידו חופה. זו היתה חתונה עצובה מאד, האנשים שהלכו עם החתן לבסות את הכלה הבינומה, לא יכלו לעצור את שף הדמעות, בידועם שאולי עוד מספר ימים יצטרכו הם לחילה לבסות אותו בעפר. בסידור קידושין התכבד פוסק הדור רבי משה פיינשטיין, מיד לאחר החופה והברכות פנה רבי משה אל הזוג הצעיר ולפני כולם בירך אותם ואמר "זה עתה בירכנו את הברכה "והתקין לו ממנו בנין עדי עד", אני מברך אתכם החתן והכלה שתזכו לילדים". החתן והכלה פרצו בבכי, לא מפני שחשבו שהברכה תתקיים, אלא מפני שהם ידעו שהיא לא תתקיים וחשבו שדבריו לא היו אלא מליצה. הזוג החל את דרכו כשמסביבו כולם סופרים את הימים מחשש לנורא מכל. והחתן, לא רק שמצבו לא הורע, אלא להיפך, המחלה הואטה והוא חש הרבה יותר טוב. חלפו חודש חודשיים, והוא חי בניגוד לכל התחזיות אפילו של האופטימיים שנתנו שלו יותר מחודשיים. כעבור שלושה חודשים הגיעה הבשורה של התיאום, האשה נפקדה, ותשעה חודשים לאחר מכן נולד לזוג הצעיר בן זכר בריא ושלם. הבשורה התפשטה במהירות, וכולם ראו את ברכתו של רבי משה פיינשטיין מתגשמת, ובניגוד לחתונה, השמחה בברית הרקיעה שחקים, וזה עקב התקווה והאמונה להיפך מהחתונה שאפילו אותה ייאוש גמור. מספר שבועות לאחר הברית, חש רבי מאיר כי פניה של אישתו אינם כתמול שלשום. הוא חשש שאולי כתוצאה מהלידה נכנסה לעצב ודיכאון, אך היא הרגיעה אותו שהיא בריאה לחלוטין בגופה ובנפשה, ומודה להקב"ה על כל החסדים שמעל הטבע שהוא עושה עימם "או מדוע את מהורהרת כל כך?" שאל בעלה. והיא פתחה את סגור ליבה ואמרה לו "שגדול הדור בירך אותנו, היינו קטני אמה, אך עתה כשרואים אנו שברכת הצדיק התקיימה בדרך ניסית ועל טבעית וכנגד כל הסיכויים, חשבתי היטב על דברי ברכתו, הוא בירך שיהיו לנו ילדים, ומיעוט רבים שניים, ז"א שכל זמן שלא יהיו לנו שני ילדים אתה תחיה, כי ברכת הצדיק לא הסתיימה, והיא תמשיך עד הילד הבא". "או מה ניתן לעשות?" שאל. "ובכן" השיבה אשתו, "רחל אשת רבי עקיבא שלחה אותו ללמוד תורה, הוא עזב את הבית למשך עשרים וארבע שנים והקים ישיבה עם אלפי תלמידים, עם כל הצער והכאב, סע אף אתה ללמוד תורה, עם ישראל יהנה מלימוד התורה עימך, ואני אגדל את הבן שלנו הרך הנימולד..." ניסיה בעלה לתאר בפניה כמה קשיים היא תעבור בהתמודדות שזו כשיהיה לבדה, אך היא איתנה בדתה ומוכנה ללכת במדבר ארץ לא זרועה. ההתלבטות היתה קשה, וההחלטה לא פחות, ואז החליטו להיכנס שנית אל פוסק הדור ולהציג לפניו את שאלתם. אמרו ועשו, לאחר שמעו רבי משה את שאלתם אמר להם "לא זו דרכה של תורה, הקביה ציוונו פרו רבו ומילאה את הארץ, "בהדי כבש רחמנא למה לך?" הקביה ינהיג עולמו בחסד וברחמים, והאדם יעשה לא מוטל עליו ללא חשבונות והתחכמויות". כעבור שנה, נולד להם בן שני, הברית שנערכה היתה מהולה בעצב עמוק, הכל ידעו מה משמעות ברכת הצדיק. ואכן, יומיים לאחר הברית הסתלק רבי מאיר לבית עולמו. אמריקה באבלות. הצער עמוק, ומשפחת קוטלר באבלות קשה, רבי שניאור האבא שבור לרסיסים, ומתקשה לקבל תנחומים על בנו הצדיק שהסתלק בדמי מיו. בין המנחמים היה האדמו"ר מבלז'וב. הוא מביט בעיניו הדומעות על עיניו הדומעות של רבי שניאור ואומר לו "אבדתי גדולה מאבדתך... לך יש לפחות מצבה להתפלל לידה, אבל הבן שלי נרצח באושוויץ ואין לי שום קבר להתרפק עליו, לך הוא השאיר שני בנים זכרים שיתנו לו נצחונות, ואילו בני לא השאיר אחריו שום זרע של קיימא..." ורבי שניאור שלא קיבל תנחומים מאיש על אסונו הכבד, הפטיר בכאב עצור "ניחמתני, ניחמתני..." "חלפו ימי הבכי, המספד, האבל והשנה, והאלמנה הטריה מגדלת את שני בניה. והנה, הוצע לה שידוך עם אברך תלמיד חכם וירא שמים, אלמן גם הוא עם שני ילדים. הם נישאו וחיו באושר. חלפה שנה ושנה, ועוד שנה. והם לא זוכים לילד משותף. והתמיהה. הרי לכל אחד

מרום יש ילדים מנישואים קודמים, האם לפתע נוצרה בעיה? הפנו לדורש אצל הרופאים, כלום קבעו חד משמעית שהם בעיה אצל האישה. הלא הזוג אל אחד מגדולי הרופאים באמריקה בעל שם עולמי לשמע מה בפיו. לאחר שעבר על כל הבדיקות, ישב עם הזוג, והחליט לשתף אותם במה שכל הרופאים האחרים לא העזו לומר. "דעו לכם, שטיפלתי בימי חיי באלפי מטופלים, אני מוכן לשים נפשי בכפי ולהישבע שהאישה הזו שיושבת כעת מולי, לא רק שאינה יכולה ללדת, אני גם לא מסוגל להאמין שהיא ילדה אי פעם, יש מקרים שיש להם פתרון, ויש מקרים שאין להם פתרון. אבל כאן מדובר במקרה שאין בכלל שאלה רפואית, על פי דרך הטבע אין שום סיכוי בעולם שאישה זו תלד", והוא סיים "על פי מה שראיתי אני מחויב להאמין בניסים, כמו כל הרופאים שהרפואית להם את ממצאי הבדיקות, הם הגיבו כמוני, אין שום סיכוי רפואי, רק נס!". ואכן, לזוג הזה לא נולדו ילדים נוספים. הם גידלו את ארבעת ילדיהם במסירות ועמלמו בחלקם הגדול. משפחת הכלה הצעירה היתה בטוחה שהיא עושה חסד בלתי יאומן עם רבי מאיר קוטלר, ולא סתם חסד, אלא הקרבה של חיים למענו, ואכן זה מה שהתכוונה לעשות, וזה מה שעשתה, אך כעבור שנים התברר שאם לא היתה נישאת לו, לא היתה זוכה לברכתו של הצדיק, והיתה נשארת עריית ללא ילדים ללא המשך, בזכות ברכתו של הצדיק זכתה לילדים ולנכדים ולראות דורות ישרים ומבורכים. "עולם חסד יבנה" עם חסד ניתן לבנות עולמות אחרים, אבל פעמים בונה הוא את עולמך שלך, היא שהלכה עם חסד עצום אחרי בעלה בארץ לא זרועה, זכתה גם זכתה ובנתה בזאת את עולמה לעולמות בעולם.

עשתה חסד עם אחותה הנשואה וניצלה מהפיגוע

את גדלותה של מעלת מידת החסד למדה רבקה בסמינר בירושלים, על מצוות צדקה נאמר צדקה תציל ממות, זה לא נאמר על הפרדה בין חלב לבשר, או על כל מצווה אחרת. ולכן בימי שישי אין לימודים בסמינר כדי לאפשר לעשות חסד בבית, לעזור ולסייע בכל ההכנות לדורות ולשבת. לאחותה יש רבקה יש דירה קטנטנה מאחורי שוק מחנה יהודה, שם היא גרה עם בעלה וחמשת ילדיה הקטנים, כל בר דעת מבין כמה קשה בדירה כה קטנה לדאוג לנקיון, כביסה, בישולים וכו', לקחה רבקה על עצמה להגיע כל יום שישי בבוקר אל אחותה ושם עבדה במרץ. טיפלה בכביסה, בביהוצים, נקיון, בישולים, ובכל אשר יכלה, עד כשעתיים לפני שבת. אז היתה יוצאת, חוצה את השוק לרחוב יפו, עולה על אוטובוס קו 11 ונוסעת לביתה ברמות שם היא גרה. יום אחד במול טוב נולד בן נוסף לאחותה. על רבקה נפל עתה עוד כבד וכפול, והיא עמדה בזאת בגבורה, כל יום אחה"צ היתה מגיעה, סידרה את הכביסות, בישלה אוכל ליום שלמחרת, ניקתה את הבית, האכילה את הילדים ארוחת ערב ואף דאגה להכינם לשנת הלילה. ביום שישי באותו שבוע הגיעה רבקה מוקדם מהרגיל וחישה השתלבה בעבודות הגשרתיות שהיו בבית. באמצע הבישולים לצלל הטלפון, על הקו היתה אחותה ששהתה בבית החלמה "מעון צביה" בירושלים, היא כמובן לא פסקה מלהודות על החסד העצום שהיא עושה איתה, והודתה לה עם כל הלב, לבסוף ביקשה בקשה קטנה, מאחר ונעליה קרועות, ובשבת יבואו לאחל לה מזל טוב להולדת הבן, מתביישת היא בנעליה, עי"כ מבקשת היא מאחותה שתד לשוק מחנה יהודה לחנות מסוימת שנקבה בשמה, ותקנה לה כפכפים במידה וצבע מסוים, וכאשר תחזור אחה"צ לפני שבת לרמות, תמסרם לשכנה מסוימת שממורה להגיע שעה לפני שבת למעון צבי לבקר מישהו, ואז תעביר לה את הכפכפים. שמחה רבקה לבעה את בקשת אחותה. ירדה לשוק ורכשה בתנות המדוברת את הכפכפים, והמשיכה בעבודות להכין את הבית לקראת שבת המלכה. ואכן בשעת צהרים, היה הבית כולו מבריק נקי ונוצץ, הבישולים על הפלטה, הכל עומד על מקומו. היא נפרדה מכולם והגיעה לרח' יפו לתחנה של קו 11 שמסלולו היה להגיע לרמות. היא נעמדה בצל התחנה והמתינה לאוטובוס שיגיע, וראה זה פלא, כבר עברה כלמעט חצי שעה ועדיין לא נראה אף לא באופק שום אוטובוס. התחנה התמלאה באנשים, ורבקה זזה הצידה לאפשר לאנשים עם תחילות לעמוד קרוב יותר, היא נעמדה ליד אישה צעירה שעמדה קרוב לתחנה ולה מזוודה גדולה, וכך עומדים כולם חלק אף מקטרים בצפייה לאוטובוס שיבוא. רבקה הביטה בשעונה וחשבה לעצמה אף אם יגיע עכשיו אוטובוס, לכאורה עד שתגיע איתו לביתה ברמות כבר לא תספיק לפגוש את השכינה שאמורה לצאת למעון צביה ולהביא את הכפכפים לאחותה, מה עושים? אם יבואו אורחים לבקרה בשבת הלא תתבייש, מה עושים כדי שלא תתבייש? החליטה רבקה לשנות את התכנית, היא עברה לצד השני של הרחוב במטרה לעלות על אוטובוס קו 7 המגיע עד מעון צביה, ולמסור בעצמה לאחותה את הכפכפים שקנתה היא עלתה מעט למעלה ונעמדה בתחנה. באותו רגע הבחינה כי אוטובוס מס' 11 מגיע לתחנה, כשבמקביל הגיע גם אוטובוס קו 7 לתחנה, רבקה עלתה עליו, ולפתע נשמע קול פיצוץ עז שהרעיד את כלירושלים, הפיצוץ היה בתחנת קו 11. מחבלת שעמדה קרוב לתחנה עם מזוודת נפץ פיצצה עצמה ברגע שהגיע האוטובוס, וזאת כדי להרוג את המעון. 6 אנשים נהרגו, ומעל 80 נפצעו, חלקם קשה מאד. אוטובוס קו 7 שרבקה עמדה בתוכו, היטלטל כה חזק מעצמת החדף, עד שכל הנוסעים ברחו ממנו לו עוד נפשם בס, בהיותם בטוחים שהפיצוץ הוא באוטובוס זה. מרוב עקבות הם לא שמעו את הנהג קורא להם שהפיצוץ הוא בכלל באוטובוס אחר בנתיב הנגדי. ורבקה שעמדה כחצי שעה בסמוך ממש למחבלת לא נפגעה, משמים עיכבו את האוטובוס כדי לאפשר לרבקה בעלת החסד המופלאה לעבור מנגד לצד השני של הרחוב, ולתת לה את חייה לשלל. רבקה ביקשה מיד להוריה למסור להם לבד ידאגו ושהיא בריאה ושלמה. היא הגיעה לאחותה, מסרה לה את הכפכפים, והמשיכה הביתה. כששבה לביתה הספיקה הכל בפרוטרוט מה עבר עליה ושהיא עמדה ליד המחבלת שנראתה כערביה, עיניה ריצדו בפחד, והיא היתה מאד לא רגועה. או אז הבינו ההורים כי קיבלו את בתם במתנה. אבר קבלת שבת סיפר האב לרב ביהכ"ל את כל הסיפור והנס שאירע לו, הרב התרגש מאד מהסיפור ואמר לאבא: תנסה לארגן סעודת הודיה על הנס המופלא שנעשה לך ולמשפחתך. בתום התפילה סיפר האב לכל המתפללים בדמעות גיל על החסד שעשה עימו בורא עולם, ומאחר ובשבת לא ניתן לבשל, ביקש מכל אחד מהמתפללים להתאסף באולם הסמוך לבית הנכנסת לסעודת הודיה ולהביא כל אחד מבייתו מכל טוב ומיטב. סיפורו ששפע כזה שהגיע לאולם היה מדהים. כ"כ הרבה סוגי חלות, דגים, מרקים, בשרים וקינוחים, והכל כממיות ובשפת, לאחר דרשתו של הרב שהרחיב על חשיבות מידת החסד והנס הגדול שנעשה, פצחו כולם בשירה וריקודים עד לשעות הקטנות של הלילה. אמרו מי שלא ראה כזו סעודה עשירה עם כ"כ הרבה שמחה אמיתית וריקודים, לא ראה סעודה כה שמחה מימיו----

[א] קיימא לן כל היוצא מן הטמא טמא לפיכך חלב או ציר בהמה וחיה טמאה או טריפה אסור כבשרה לכן אין לשתות חלב האתון לרפואה אלא בפיקוח נפש שיאמר רופא מומחה ולא נשים [חלב האתון המועיל לחולה אסתמא אין לשתות אלא בסכנה ואם נתן בו דבר מן מותר גם לחולה שאין בו סכנה דהוי שלא כדרך הנתתן שאסור רק מדרבנן ובמקרה חולי לא גזרו]

[ב] מי רגלים של בהמה וחיה טמאה או טריפה אסורין כבשרה ויש מי שמתיר במי רגלים מפני שאינם מגופה אלא ממה שהכניסה לגופה חוץ מן מי רגלים של חמור שאסורים מפני שהם עכורים ודומין לחלב דדינו כבשר ובחולה שאין בו סכנה יש לסמוך על המתירין במי רגלים של בהמה וחיה חוץ מחמור ושיאמר רופא מומחה וגם בתנאי שאי אפשר לעשות לו רפואה בדבר אחר ועם כל זה הנהדר תבוא עליו ברכה כי באמת יש לחוש לסברת האוסרין בכל מי רגלים אשר מרן ז"ל סתם כוותייהו אבל מי רגלים של חמור אסור מדינא בחולה שאין בו סכנה

[ג] הנוול מן הטרפה מותר ואף על גב דקיימא לן עובר ירך אמו הוא מכל מקום לענין טרפות שאני כיון דאין איסורא של האם אלא רק משום חיות דטריפה אינה חיה ועובר זה חי הוא ואין חיותו תלוי בחיות האם מיהו אם נדרסה האם בעוד הולד בתוכה אסור הולד מספיקא דאפשר טפת הארס של הדריסה יזיק גם לולד אבל אם יצא הולד וחי י"ב חודש אז מותר ואם שחטו אותו תוך י"ב חודש אסור מספק וכל זה בנדרסה לפנינו כנגד החלל דאז חוששין לולד אבל אם נדרסה בצווארה או ברגליה וכיוצא הולד מותר דודאי אין טיפת הארס של הדריסה מגעת לולד ואם נכנס הדורס לדיר ואחר כך נמצא פוררן תחוב באחת מהם והעובר ביצדה ולא נודע אם עד שלא נדרסה ילדה או אחר שנדרסה ילדה הולד אסור מספק:

[ה] בשר האדם אסור לאכלו מהתורה וגם אם פירש אסור מיהו עור האדם אינו אסור אלא מדרבנן צריך לזהר שלא יקלוף או לחתוך עור האדם בשיניו פן ישאר קצת בין שיניו או בפיו וגם יש לחוש שיתחך קצת מן הבשר גם כן ומה שנהגו הנשים לבנות העורלה שחוטכים בעת המילה כדי שיולידו זכרים אסור חמור הוי: [וכן דעת רבנו עובדיה לאסור]

[ו] המומייה שהוא בשר האדם מותר לרפואה אפילו לחולה שאין בו סכנה דעפרא בעלמא היא ואסור לעשות סגולה לחולה לעשן עצמו בשן מת גוי דאף על גב דריחא לאו מלתא היא מכל מקום הנאת רפואה הויא הנאה ואסור דגם מת גוי אסור בהנאה: [הנאה ממת גוי נכון להחמיר לאסור כי מרן פסק אסור ומכל מקום מותר צורך אפשר לעשות על המתירים]

[ז] מי רגלים אדם מותרין מפני שהם כמים ואינו מתמצא מגופו ומכל מקום לכתחילה אסורים משום בל תשקצו ולרפואה בעלמא אפילו חולי מעט שאין בו סכנה שרי דכל שעושה לרפואה לא שייך בל תשקצו וכן הוא הדין לאיזה סיבה כל דהו שרי ואם השתין תינוק לקדרה שאינו ניכר מותר וכן אם נתנו לאחד מי רגלים שלא מדעתו אין בו משום שאוץ:

[ח] מי רגלים של בהמה וחיה הטהורים דינן כמי רגלים של אדם דאף על גב דהם מותרים המה אסורים משום בל תשקצו וכל מה שכתבנו במי רגלים של אדם הוא הדין כאן:

[ט] חלב של אשה מותר לכתחילה במה דברים אמורים כשפירש ממנה לתוך הכלי אלא לתוך היד ואפילו ליד של האשה עצמה אבל להניק גדול מדדיה או אפילו לחלוב לתוך פיו הרי זה כיונק ומי השרץ אסור מדברי סופרים דאתי לחלופי לינק גם מבמהמה טמאה ואם עבר מכין אותו מכת מרדות ואפילו לחולה כל שאין בו סכנה אסור ולכן מה שלפעמים הדד של האשה יש בו איזה מכה ואינה מניקה את בנה ממנו מביאין אשר אחרת שתינק החלב מדדיה ותפלוט אסור משום מראית העין דרואין אותה יונקת וגם אי אפשר שלא יכנס לתוך פיה: [מותר להביא אשה שתינק במקום צער ואין לחוש למראית העין שלא נשארו חלב בפה ובזמנו יש משאבה לשאיבת חלב, במקום פיקוח נפש מותר לינק באופן מסויים ערב שבת]

[י] התינוק יונק עד סוף ארבעה שנים לבריא וחמשה לכחוש במה דברים אמורים כשלא גמלוהו אבל אם פירש דהיינו שגמלוהו שלשה ימים מעת לעת אחר כ"ד חודש הרי זה אסור להחזירו והוא שפירש מתוך בוריו אבל אם פירש מתוך חולי שאינו יכול לינק יכולים להחזירו ויכול לינק עד תשלום ארבע וחמש שנים משום דכל שפירש מתוך חולי חלו כאלו לא פירש כלל והא דאמרין אם פירש ג' ימים מעת לעת אחר כ"ד חודש מתוך בוריו דאסור להחזירו היינו דוקא שפירש לגמרי דאינו שותה חלב עוד כלל אבל אם לא פירש אלא רק ממאנו יונק הוא מאשה אחרת יכולה אמו להניקו אפילו שפירש ממנה כמה ימים: [תינוק לאחר כ"ד חודש כשיש צורך בדבר מותר להחזיר גם אם אין בו סכנה, ובחולי שיש בו סכנה מותר להחזירו]

[יא] אם פירש מתוך בוריו ג' ימים מעת לעת אחר כ"ד חודש וחלה חולי שיש בו סכנה היה צורך בחזרתו מותר להחזירו ואחר שתסתלק הסכנה צריך להפרישו מיד ואם הוא חולה שאין בו סכנה יש לסמוך על המקילין בהיכא שיש צורך הרבה בזה כיון דהוא איסור דרבנן:

[יב] אם פירש בתוך כ"ד חודש ונתעברה השנה נתעברה תינוק ויכול לינק עד סוף כ"ה חודש אבל אם פירש מתוך בוריו תוך חודש העיבור ג' ימים מעת לעת כגון שנולד בראש חודש ניסן ונשלמו כ"ד חדשים באדר הב' והוא פירש ג' ימים מעת לעת באדר ב' שהוא חודש הכ"ה יש להחמיר ואסור להחזירו דהוי כפירש לאחר כ"ד חודש: [יג] מה שאמרים העולם כל מה שימעטו לולד בניקה יהיה הולד יותר מוכשר לתורה ועל כן גומלים אותו אחר שנה או פחות מזה טעות הוא בידם ואיסורא איכא לגמול אותו קודם כ"ד חודש אם לא מחמת עיבור שנתעברה אמו או סיבה אחרת הכרחית וגם על פי הסוד שגילה רבינו הארי"ל ז"ל יש לתינוק לינק

כ"ד חודש על כן ודאי לא יפה עושין לדחות את השעה להקדים קודם כ"ד חודש וכבר נאמר לא תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ והשי"ת ברחמי הרבים יכפר בעדינו וישוב את נדחינו ויראו עינינו וישמח לבנו בעגלא ובזמן קריב אכ"ר: ודע דלפעמים ימצא התינוק הולך ברגליו אחר שמונה חדשים וימצא שאינו הולך אלא עד אחר כ"ד חודש לכל זה יש טעם על פי הסוד ומפורש בעץ חיים לכן אם יראה אדם שאיחר התינוק ללכת הנה אם לא עברו כ"ד חדשים אל ידאג על זה שיש טעם בזה:

[יד] חלב נכרית אף על פי דמן הדין דינו כחלב ישראלית עם כל זה אם צריך לתינוק מינקת ישתדלו מאד שלא להניק מן הנכרית מפני דחלב נכרית מטמטם הלב בירא שמים ומוליד לו טבע רע ואכזריות ואף על פי שזאת הנכרית יושבת בבית ישראל ואוכלת מאכלים של היתר בלבד שומר נפשו ירחק מכך אבל היכא דאי אפשר בישראלית בשום אופן שרי דהוי סכנה [מן הדין מותר מנקת נוכרית וישגויה עליה שתאכל מאכלים כשרים וכשאפשר מנקת ישראלית היא עדיפה]

ואפילו מינקת ישראלית אם תאכל בזמן יניקה דברים רעים כגון שיש לה חולי שיש בו סכנה ואמר הרופא שתשתה חלב אתון וכיוצא לרפואה אז חלבה יזיק לתינוק היזק נפשי וכן תזהר שלא תאכל מח ולב וכבד בזמן היניקה וכן התינוק עצמו אף על פי שהוא קטן הרבה לא יניחוהו לאכול דברים אסורים:

[טו] דבש דבורים שמרתיחין אותו בעוד גופי הדבורים מעורבין בו אף על גב דהוי נותן טעם לפגם צריכין לזהר לכתחילה שלא יחממו אותו בעוד הדבורים בו חום שהידי סולדת בו ובדעיבד שרי ואם ראו שנפל נמלים בדבש או שאר משקה שיסנו אותו מיד ולא ישהו בו הנמלים ג' ימים כדי שלא יהיה כבוש אך בדבש דבורים אף אפשר לזהר בזה לכתחילה יען כי זה מביאים אותו ממקום רחוק כבר נכבש כמה ימים בעודו ביד הגויים: [טז] רואל שנקרא גם דבש מלכות שעשוי להבריא ולחזק הגוף ומערבים בו דבש פי 40 ממנו מותר לאכול מדבש זה ובפרט למי שחלש ותש כח ואוכלו כדי להברותו]

[טז] אף על פי דמן הדין יש להחמיר עוף טהור על ידי בדיקת שלשה סמנים המפורשים בדברי חז"ל מכל מקום יש פוסקין מחמירין וסבירא ליה דלא מהיה סמנים לבדם להחמיר העוף כי אם רק צריך שתהיה לנו מסורת וקבלה בזה העוף שהוא מין טהור וכן המנהג פשוט שאין לסמוך כי אם רק על המסורת ואם אחד מעידי על עוף אחד שיש לו קבלה שהוא טהור סומכין על דבריו אם הוא מוחזק בנאמנות וכשרות ויראת שמים ואם אינו מוחזק בכל אין סומכין עליו דאף על גב דקיימא לן עד אחד נאמן באיסורין חיישינן דלמא לא דייק וטעי וצריך שיעיד שראה מנהג פשוט במדינה אחת שאוכלין זה העוף או שמע מאדם גדול שהוא כדאי לסמוך עליו שאומר שזה העוף אוכלין אותו במדינה זו ויש להם קבלה בו דמותר ואם אמר ששמע זה מאינש דעלמא מהמון העם לא סומכין על דבריו: [כז] עוף דורס בידוע שהוא טמא ואם יש בעוף שלושה סימני טהרה, אצבע יתרה, זפק וקורבנו נקלף קרוב לוודאי שאינו טורף והוא שיש לו חרטום רחב וכף רגל רחב ואפילו אין שום מסורת שהוא טהור מותר לאוכלו]

[יז] אם יש עוף שבעיר זו מצוי אך אין נוהגים לאכלו ובעיר אחרת נוהגים לאכלו שיש להם בו מסורת להיתר אסור לאנשי אותה העיר שנהגו בו איסור לאכול מזה העוף דכיון דנהגו איסור באכילתו אולי נהגו משום גדר וסייג אף על פי שידעו שיש לעיר אחרת קבלה של היתר בו או יתכן נחלקו בקבלתם אבל עיר שאינו מצוי אצלם זה העוף ולכך אין יודעים בו סומכין על קבלה של עיר אחרת שמצוי אצלם:

[יח] סימני דגים מפורשים בתורה כל שיש לו סנפיר וקשקשת טהור וסנפיר הוא ששט בו קשקשת הן הקליפות הקבועות בו ודווקא שקלפים ביד או בכלי אבל אם אי אפשר לקלפן מעור הדג לא מקרי קשקשת ואפילו אין לו אלא סנפיר אחד וקשקשת אחת מותר ובכל מקום שנמצאת מותר לדעת מרן ז"ל ויש אומרים דאין להחמיר אלא אם כן עומדת תחת לחייו או זנבו או סנפירו והלכה כמרן ז"ל והמחמיר כדעת יש אומרים תבא עליו ברכה ובבגד אוכלים חמשה מינים האי הוא הנקרא בערבית ביני והוא משוכב מכולם והבי הנקרא שבוט והגי הנקרא אבו סווי"ף, והד' הנקרא ביז, והה' נקרא גטאן, וזה המין הנקרא שבו"ט הוא הנזכר בגמרא דקדושין ריש פ"ב רבא מלח שבוטה, והוא קוליס האספני הנזכר במסכת שבת דף קמ"ה:

זוהר הקדוש - לחדש חידושי תורה ובפרט בשבת

תרגום הזוהר בא וראה, פְּשִׁנְכָנְסַת שְׁבֵת, נְשָׁמוֹת יוֹרְדוֹת לְשָׁרוֹת על העֵס הקְדוֹשׁ, וְנְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים עוֹלוֹת לְמַעְלָה. פְּשִׁיזְצָאֵת הַשְּׁבֵת, הַנְּשָׁמוֹת עוֹלוֹת, אוֹתָן שִׁשְׁרוּ על יִשְׂרָאֵל. וְנְשָׁמוֹת יוֹרְדוֹת, אוֹתָן נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים. פִּינן שְׁעוֹלוֹת כֹּל הַנְּשָׁמוֹת שִׁשְׁרוּ על יִשְׂרָאֵל, עוֹלוֹת וְעוֹמְדוֹת בְּדָמוֹת לְפָנֵי הַמְּלֶכֶת הַקְּדוֹשׁ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרֹדֶף הוּא שׂוֹאֵל אֶת פְּלִם: אִיזְהָ חַדוּשׁ הִיךְ הַנְּשָׁמוֹת בְּאוֹתוֹ עוֹלָם בְּתוֹרָה? אֲשֶׁרִי מִי שְׂאוֹמֵר לְפָנָיו חַדוּשׁ על הַתּוֹרָה. כְּפֹה חֲדוּשׁ עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרֹדֶף הוּא. מְכַנֵּס פְּמַלְיָה שְׁלוֹ וְאוֹמֵר: שְׁמַעוּ חַדוּשׁ תּוֹרָה שְׂאוֹמֵרֵת נְשָׁמוֹת פְּלוֹנֵי זֶה. וְכֵלָם מְעַמְיִידִים אוֹתוֹ דְּבַר בְּשֵׁתֵי יְשִׁיבוֹת. הֵם לְמַטָּה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרֹדֶף הוּא לְמַעְלָה חוֹתֵם לְאוֹתוֹ דְּבַר. בֵּא וְרָאָה, כְּשֶׁדְּבַר מִתְחַדֵּשׁ בְּתוֹרָה וְנִשְׁמָה שִׁיּוֹרְדֵת בְּשֵׁבֵת הַתַּעֲסָקָה בְּאוֹתֵם דְּבָרִים חֲדָשִׁים וְעוֹלָה לְמַעְלָה, כֵּל הַפְּמַלְיָה שֶׁל מַעְלָה מְקַשְׁבָה לְאוֹתוֹ דְּבַר, וְחִיּוֹת הַקְּדוֹשׁ מִתְרַבֵּים בְּכַנְפֵיָם וּמִתְלַבְּשִׁים בְּכַנְפֵיָם. וְכִשְׁשׂוֹאֵל אוֹתֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרֹדֶף הוּא וְלֹא מְשִׁבִין, וְשׂוֹתְקִין, אִזְ חִיּוֹת הַקְּדוֹשׁ מִה כְּתוּב: (יחזקאל א) בְּעַמְדָם תְּרַפְּינָה כְּנִפְיָהֶן, כְּמוֹ שְׂנַאֲמֵר (איוב לב) כִּי עַמְדוֹ לֹא עָנּוּ עוֹד. (נחמיה ח) וּכְפִתְחוּ עִמְדוֹ כֵּל הָעֵס. אִם תֹּאמְרוּ, לְמָה לְשִׁתִּיקָה קְרָאוּ עַמְדָּה? אֶלָּא בְּדַבְרוֹ יֵשׁ שְׂבָעָה אִיבְרֵים שֶׁמִּתְנַעְנְעִים יַחַד אוֹתוֹ: לָב, רָאָה, קָנָה, לְשׁוֹן, לְשׁוֹן, שְׁפִתַּי, בְּפֶרֶךְ. וּבִשְׂתִיקָה עוֹמְדִים לְלֹא נְעִנוּעַ, וְעַל זֶה קוֹרְאִים לְשִׁתִּיקָה עַמְדָּה.

אמירות מהז"ל נשים ירושלמיות פנו אל עמוד ההלכה מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל ושאלה בפיחה: "מה מוטל עלינו לתקן לאחר אסונות קשים שהתבטאו בעיקר בפטירת השנים לעצירות רח"ל!?" תשובת מרן היתה: "יש לתקן את עניני המירה הלשון, ולא רקן שיעוריה ללימוד ההלכות. כי הצרות באות על ביזוי ת"ח, ועיי' החיזוק במטירת הלשון לא יגיעו ליד כ"י. מרן הגאון שליט"א קבע בפסקנות: "הקב"ה לא סובל את זה! והוספיק: "גם אצל נשים שייך חטא זה, כיון שאינן מוכבדות דיין את בעליהן". כתוב מדרש ברם נח פשה לן אורן ג רבי יוחנן פתח (משלי יז, יג) משיב רעה תחת טובה לא תמשיך רעה מביתו, אמר רבי יוחנן אם קדמך חברך בעדשתו קדמנו בבשר, למה שהיא גמל עלך תחלה. אמר רבי שמעון בר אבא לא סוף דבר משיב רעה תחת טובה, אלא אפילו משיב רעה תחת רעה לא תמשיך רעה מביתו. הרב הפלא יועץ רבי אליעזר ב"ר יצחק פאפו זי"ע, הבטיח: 'ממי שאקבל ממנו טובה, אשתדל לשלם לו במיטבא, ולבקש רחמים עליו (יום ההילולה כי תשרי זי"ע).

שאלה: הניח מערב על מקסר על חלון ביתו בבנין קומה שניה והמערבל נפל על רכב חונה והזיקו האם חייב לשלם...
יד הלכה טז כל תולדות האש הרי הן כאש, כיצד, הניח אבן או סכין או משא בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו חייב לשלם נזק שלם שכל אלו וכיוצא בהן תולדות הבערה הן, ואם נפלו ברוח שאינה מצויה והזיקו פטור. ע"כ וכתב הרב המגיד שכן דעת הרי"ף ומקורו מגמרא בבא קמא (ו.) מבואר דאבנו סכיני ומשאו שהניחו בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו שואלת הגמרא אי בהדי דאזלי מזקי היינו אש ואי בטר דנייחי היינו בור: והביא הבית יוסף סימן תיא בתחילתו את הגמרא וכך פסק בשולחן ערוך בסימן תיש ס"א. כדברי הרמב"ם והגמרא כפי שכתב השמ"ע בדעת השו"ע. בסימן תיא ס"ק א וכתב בשו"ע סימן תיא שדווקא אם נפל ברוח מצויה חייב אבל אם נפל ברוח שאינה מצויה פטור דאנוס הוא והחוב הוא הנזק הוא מדין אש כפי שמוזכר בגמרא ורמב"ם ובבית יוסף וממלא היה חייב מיהו אם בעל הרכב תובע את הביטוח יכול לקחת רק את ההשתתפות עצמית שנגרמה לבעל הרכב אבל אם רוצה לתבוע את כל הנזק מהמזיק אינו יכול לתבוע מהביטוח כיון שאם הנזק משולם בכל צורה אינו יכול לתבוע את הביטוח ולקבל פעמיים שכן יש חוק בביטוח שאם מפוצה ממקום אחר אין חייבים לשלם לו ולכן אי אפשר לבטח נכס פעמיים שאם יקרה נזק יקבל פעמיים מסביבה זו שהתשלום הוא רק כיסוי הנזק ואם קיבל תשלום אינו יכול לקבל עוד תשלום ואם הזיק רק אחרי שנפל איל מדין בור כמבואר בסוף תיא סעיף א ובור הדין הוא פטור על הכלים ורוב הדין הוא כלי ולכן יהיה פטור מדין הדין ואם בא לצאת ידי שמים מחלוקת לדעת החזון פטור וברכת שמואל סובר שבבור יש רק פטור תשלומים אבל חייב לצאת ידי שמים ולשלם

השומר עצמו מלהיכשל במזיד אפילו פעם אחת
הקב"ה שומר מלהיכשל אפילו באונס

"הנה נא ידעתי כי אישה יפת מראה את"

הבן איש חי בספרו עוד יוסף חי דרושים בפרשתנו שואל: אצל רחל אמנו נאמר יפת תואר ויפת מראה והרי ידוע ששרה אמנו הייתה אחת מארבע הנשים היפות בעולם יותר מרחל, אם כן מדוע נאמר אצל שרה רק 'הנה נא ידעתי כי יפת מראה את' ולא כתוב גם 'יפת תואר' כמו רחל? וכן שואל עוד כמה שאלות ע"ש ומשיב הבן איש חי שאין הכוונה בפסוק על היופי הגשמי אלא על היופי הרוחני, אברהם איבנו התבונן במעשיה וראה ששרה צנועה מאד ואינה מדברת עם שום אדם הנכרי לה ואם יזדמן שמישהו ראה אותה מיד נסתרת מפניו שהיתה צנועה מאד מאד ולכן כיון שראה אותה כך לא חשש לבוא למצרים כיוון שידע שאם היא תמיד שומרת על צניעותה מאד גם בשמים ישמרו אותה ולא יאונה לה כל רע.

דבר זה מלמדנו יסוד גדול בעבודת ה' שאם אדם שומר את עצמו שלא יכשל הקב"ה ישמרו אותו ולא יגרם לו להיכשל לא בשוגג ולא באונס.

ישנה המחלוקת בין רבי מאיר לחכמים במסכת יומא דף לו' לגבי וידוי וזה לשון הגמרא: שנו חכמים כיצד מתוודה? 'ועיתי פשעתי וחטאתי' דברי רבי מאיר וחכמים אומרים עוונות אלו מזיד, פשעים אלו המרדים, חטאים אלו השגגות.

שואלים חכמים על ר"מ לשיטתך שאומר 'ועיתי פשעתי חטאתי ומאחר שהתודה על הזדונות (ועיתי) ועל המרדים (פשעתי) איך הוא חוזר ומתודה על השגגות (חטאתי) שהם יותר קלות ראוי להתחיל להתוודות מהקל לכבד? לכן אומרים חכמים שכן היה מתודה כהן גדול 'חטאתי' (שוגג) 'ועיתי' (מזיד) 'ופשעתי' (מרדים) 'לפניך אני וביתי וכו' וכן בדוד הוא אומר 'חטאנו עם אבותינו העוינו הרשענו'.

שמעתי ממרן הרב עובדיה זצוק"ל תירוץ לקושיה שהקשו חכמים לרבי מאיר 'ומאחר שהתודה על הזדונות ועל המרדים חוזר ומתודה על השגגות' כיצד המתוודה מתחיל מהחמור לקל היה לו להתחיל מהקל לחמור.

ותירץ שאין אדם חוטא בשוגג אלא אם כן חטא קודם במזיד שכיוון שחטא פעם במזיד אם כן איבד את השמירה עליו משמים ואז יכול לבא לידי חטא בשוגג ולכן רבי מאיר הקדים מזיד (ועויתי פשעתי) ורק אחר כך שוגג שאם לא חטא במזיד לא בא לידי שוגג.

רבי יוסף חיים בספרו בן איש חי דרשות (פרשת נשא דבור המתחיל איש או אישה) וכתב וז"ל: "כ"ו בס"ד" כי כשלת בעונך" שאם אדם צדיק נכשל בשוגג אין זה אלא שבגלגול הקודם חטא במזיד באותו עון ואם לא כן לא באה תקלה לידי עתה וז"ש "כי כשלת"- עתה בשוגג, "בעונך"- המזיד שעברת בגלגול הקודם. ובוזה פרשתי "לא הלך בעצת רשעים"- במזיד ועי"כ "ובדרך חטאים לא עמד"- בשוגג- בגלגול שאחר זה ג"כ לא עמד. עכ"ל

מכל מקום נלע"ד שאם עושה תשובה גמורה ומתחרט על מה שעשה נראה שחוזרת השמירה משמים עליו שלא יחטא בשוגג שעל ידי תשובה גמורה ומוחלטת חוזרת לאדם השמירה מהחטא משמים שתשובה מכפרת על הכל ומנקה ומסירה החטא לגמרי וכאלו מעולם לא חטא.

השומר פיו מאכילת איסור לעולם הקב"ה שומר שלא יכשל אפילו באונס

מעשה בראובן ושמעון שירדו באוניה לבא אל ארץ משפחתם והיה סער גדול בים, ויחרתו המלחים לבא אל חוף ארץ 'שפאניה'. באותה עת היה עת שמד ליהודים במדינה הזו. כשהגיעו לחוף ושני האחים זה כמה הימים אחזם בולמוס, בבאם אל המוקם ניגש בראובן אל בית מחוץ לחומת העיר, ויחמלו עליו ויתנו לו בשר לאכול ותאורנה עיניו, ושמעון גם הוא הלך אל בית אשר בעיר, וישם לפניו לאכל ויאכל, ובהיותם עיפים וחלשים וכנאי רגלים, ישבו שם ימים אחדים בלי הגד כי יהודים הם מפני הגזרה

ויהי כשב רוחם וידעו כי יש בכחם ללכת, ויברכו את בעלי הבתים אשר גמלו עמם חסד וילכו, וטרם יפרדו התודע אל ראובן בעל הבית אשר גמל עמו חסד, ויאמר לו הכרת פניך ענתה בך כי אתה יהודי, דע אחי כי אני כמון, ומן היהודים האנוסים אנכי, ואני וכל אנשי ביתי שומרים מצות ה' בסתר, ובמרתף מתחת לארץ אני שוחט ובודק, ונזהר מבשר בחלב, ועתה אל תעצב בעבור עצרך בביתי כי בשר לא כשר, לא בא בפך.

אך שמעון ידע כי בבית נכרי ישב, שהוא רואה בעיניו מאכלם נבלות וטרפות ובשר בחלב, והוא אכל שם מפני פיקוח נפש, ויהי בבאם אל עירם הלך שמעון אל חכם עירו וישאלהו טעם זאת עשה אלקים לי לעצרי בבית נכרי, ולאכול בשר טמא ואסור, ולרעי היטיב חסדו להזמינו בבית ישראל, וישבהו דבר, הגד נא לי ואל תכחד ממני: האם מעולם לא אכלת דבר אסור בלי אונס?

ויאמר הן אמת נכון הדבר, פעם אחת הלכתי עם נערים ביער וראיתי אוכלים לחם וגבינה ויין של נכרים, והתאויתי תאוה גדולה אל הגבינה ואל היין, וטעמתי מעט מהם, ואמרתני יסלח נא ה' לעבדך בדבר הזה,

ויען החכם ויאמר, צדיק ה' בכל דרכיו, הנה רעך הטוב ממך, מעולם לא בא בפניו דבר אסור, וישמרנו השם יתברך מן התקלה, גם בעת צרה ואנס, אבל אתה כש עברת את פי ה' בלי אנס. לכן לא יקרת בעיני לעשות לך נס להזמין לפיך בית יהודי בתוך בתי נכרים הרבים, ע"כ. (נפלאים מעשיך).

מסופר על הרב מרדכי אליהו שהיה אצל רב בחו"ל הביאו לו אוכל ולא רצה לאכול. אמר לו הרב הכל כשר. הרב בכל זאת לא רצה לאכול. אמר הרב המארח למבשלת: תסבירי לרב כיצד בישלת, אמרה לו: "העוזרת שמה את הסיר על הגז ואני השגחתי עליה" אמר לו הרב: "הנך רואה האוכל אסור משום בישולי עכו"ם".

בספר שער המים כתב: הנהר תמיד במאכלו לפשפש בו שלא יהיה בו שום איסור, מסייעים אותו מן השמים שלא תבוא תקלה לידי. כפי מסופר על האדמו"ר בעל צמח צדק, שפעם אחת בעת שישיבו הרב וחסידיו ושוחרו בדברי תורה, ביקש האדמו"ר מבעל הבית ספל חלב. בעל הבית מיהר, כמובן, למלא את בקשתו של רבו והניח את הספל על השולחן סמוך לרב. כשראה שהרב לא שולח ידו ליטול את הספל, העיר לו כי ספל החלב מונח על השולחן והוא מוזמן לשיתותו. אולם האדמו"ר המשיך בשיחתו עם הנוכחים והתעלם מן הספל שהיה מונח לנגד עיניו. כעבור כמה רגעים שב האדמו"ר להזכיר אודות ספל החלב שביקש. פליאתם של כל הנוכחים היתה רבה, שכן הספל היה מונח לנוכח הרב, ובעל הבית אף העיר לו על כך קודם לכן וזיירו לשנות. בלית ברירה נטל בעל הבית את ידו של האדמו"ר והוליכה אל הספל, נזדעזע האדמו"ר וקרא בקול: ספל החלב נעלם מנגד עיני, ואף שעמד סמוך אלי, לא ראיתיו. אין זאת אלא כי אות וסימן יש בדבר, כי חלב זה אסור בשתייה. יש לבדוק אחריו שמא פסול יש בו, בהיותו חלב גוי. חקרו ודרשו אודות מקורו של החלב ואכן התברר כי החליבה נעשתה ללא השגחת ישראל. ויהי לפלא. קרא האדמו"ר ואמר: כמה גדולים דברי חכמים שאמרו "חלב שחלבו גוי ואין ישראל ראוהו" דהיינו אם אין ישראל רואה את מעשה החליבה אסור. אך נתקיים גם המאמר אין ישראל רואה - כפשוטו ממש. (טללי אורות) האר"י ז"ל כתב שאם אדם יש לו הנהגה מסויימת ומקפיד עליה מאד הקב"ה נותן לו מלאך שישמיעו לו לקיים את ההנהגה גם במקום שקשה לו מאד לקיים את ההנהגה זו סיפר יהודי שהוא רגיל לטבול כל ערב שבת ואינו מוותר על זה כלל. יום אחד נסע להתארח אצל קרוב משפחה בצפון ואותו קרוב משפחה אמר לו: בשעה שהגעת המקווה סגור ואין סיכוי שתטבול אבל בא ננסה בכל זאת. בדיוק באותו זמן החליטי הבלן לתקן משהו קטן במקווה בקשו ממנו לטבול והוא נענה בשמחה.

מי לבדיחותא: שרבי שמואל ליד הכותל שאל אשה שיצאה מהכותל "בכית" אמר לה מה איכפת לך אמרת בכית בכותל לא, ושוב הוא שואל "בכית" והיא נכסה עליו שנית ואמרה מה אתה מתערב בדברים שלא שייכים לך, אמר לה הנרבי: למה את כונסת "בכית או קולה"?

לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ודחי רבין לסיוף ישב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל: ב] מי שברך אבותיו הקדושים אברהם יצחק ועקב משה אחיהו דוד ושלמה הוא יברך וישמרו וינצרו ויעזרו ויורסו ויתורמים הקיריים ובני ביתם. דוד ושרה חניה, צבן ינאל וציפורה, יצחק ויובבד תהלה חזד, דוד חזד, ישראל וקרין חניה, ציפורה חזד ומשפחתה, יח ואביבה חזד, ובולון וברברה חזד, משה חזד, אביבה, עמי ושושנה חזד, אליהו ורות נחמה חזד, רפי ואביבה זנדון, שמואל ונורית חזד, כהן שמעון ומרים, מיכאל ואליס חזד, עמוס ריאל ואורית חזד, יהונתן ושילית חזד, חזד ודניאל פראגאי, יוסף ומינה חזד, הרב אסף נתן, בת שבע חזד וכל משפחתה, אברהם וסגיילת מסס, ר' יעקב צבאן, דוד ואילנה ביתר, ר' יעקב אוביב, בר רבקה וכו', מרדכי ויונתן, לוינו הנון תהילה בת שרה, רות בת תמר, רבקה בת רות עיב ליטל ומול אורין בני ציפורה. תשומים לכוללי קול כמוסן, כולל יום, כולל ליל שששי, כוללי בין הזמנים, ועוד | ולעלון השבועי. מלך מלכי המלכים ברחמי שומרו ויחיים תכל צרה וזק וקיל יצילם יגיבה כוכב מערכתם ובכל אשר יפנו ישיכלו וכל אשר יעשו יצליחו ויבטל הא-ל מלעולם כל גזירות קשות ורעות ויגורו עליהם הא-ל גזירות טובות וברכות מרובות, ויבחרו חתורה בתו בשרם וימלא כל משאלות ליבם לטובה, לחיים טובים ומצוללים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונהיה תמיד שמחים ומאושרים אכ"י. ע"ש: יורם בן זילי, רחל בת מזלה, אליהו בן מנחם.